

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม การศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคนต่าง ๆ อันจะช่วยยกระดับความรู้ความสามารถของประชาชนให้สูงขึ้น กล่าวคือให้มีความสามารถทางเศรษฐกิจสามารถประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ ซึ่งจะเป็นผลสะท้อนกลับไปสู่ประเทศชาติโดยรวม ดังนั้น รัฐบาลจึงจัดสรรงบประมาณเพื่อลงทุนทางด้านการศึกษาเป็นจำนวนมากเสมอมา การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงควรสอดคล้องกับสภาพการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและคุณภาพของประชาชนในสังคมอย่างแท้จริง

ปัญหาการศึกษาเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่ง เพราะการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญของทุกสังคม ดังกระแสรบรุษดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2515 : 11) ที่ทรงเน้นความสำคัญของการศึกษาไว้ดังนี้ "การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะเป็นรากฐานสำหรับช่วยให้นักเรียนสามารถก้าวไปถึงความสำเร็จ ความสุข ความเจริญ ทั้งปวงของตนเองและของส่วนรวม . . ."

ตามนัยแห่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (2520 : 1) มีสาระสำคัญคือ การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งเสริมสร้างคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิต และทำประโยชน์แก่สังคม โดยเน้นการศึกษาเพื่อสร้างเสริมความอุดมสมบูรณ์ ความมั่นคงและความผาสุกร่วมกันในสังคมไทย และได้กำหนดความมุ่งหมายในการให้การศึกษาแก่พลเมืองดังนี้คือ ให้มีความเคารพในสิทธิ หน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และประพฤติตนเป็นพลเมืองดีในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2524 : 12) ที่จะพัฒนาคุณภาพประชากร และการพัฒนาจิตใจ รวมทั้งเสริมสร้างให้สังคมมีระเบียบวินัย วัฒนธรรม ศิลธรรม และจริยธรรมอันดีงาม จึงอาจกล่าวได้ว่าวิชาสังคมศึกษาเป็น-

วิชาที่สนองความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้เพราะวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่จะเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดีสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีบทบาทและความสำคัญมากในการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาพลเมืองดีให้แก่ประเทศไทยและโลก เพราะเป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม การศึกษาวิชานี้จะช่วยให้เด็กเรียนมีความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับความเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของชาติ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เลียนวอร์ด เอส เคนเวิร์ท (Leonard S. Kenworthy 1962 : 3) ได้สรุปความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาว่าไม่เพียงแต่จะมีความสำคัญในฐานะวิชาที่มุ่งฝึกนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมประชาธิปไตยเท่านั้น แต่ยังเป็นวิชาที่มีขอบเขตกว้างขวางกว่าวิชาอื่น เพราะได้รวบรวมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมไว้อย่างครอบคลุม มอริซ พี. มอฟเฟต (Maurice P. Moffatt 1963 : 10) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษาว่าเป็นวิชาที่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ที่จำเป็นในการสร้างค่านิยมขั้นพื้นฐานเช่นอุปนิสัยที่ดี ทักษะซึ่งเป็นที่ยอมรับและทักษะต่างๆ ที่จำเป็นในการเป็นพลเมืองดี เอ็ดเวิร์ด เอ. ครุก (Edward A. Krug 1960 : 300) กล่าวว่า วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีวัตถุประสงค์ที่จะมุ่งฝึกฝนให้เยาวชนเติบโตเป็นพลเมืองดี มีความรู้ ความคิด รู้จักใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณได้อย่างถูกต้อง รู้จักหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัว และประเทศชาติ รู้จักใช้สิทธิในทางที่ถูกต้องเหมาะสม และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมประชาธิปไตย เอ็ดวิน เฟนตัน (Edwin Fenton 1966 : 20) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การสอนสังคมศึกษาให้บรรลุผลนั้น มิได้เน้นอยู่ที่เนื้อหาทางวิชาการแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องฝึกฝน ถ่ายทอดความเป็นพลเมืองดีแก่นักเรียน และมุ่งที่จะพัฒนาทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และค่านิยมไปพร้อมๆ กันด้วย ดังนี้ .-

1. ด้านความรู้ เพื่อให้สามารถจดจำ ความคิด หรือปรากฏการณ์ที่นักเรียนเคยประสบในรูปแบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันได้
2. ด้านความสามารถหรือทักษะ เพื่อให้สามารถแสวงหาข้อมูลที่เหมาะสม และสามารถแก้ปัญหา โดยใช้ความรู้เดิม หรือสามารถสร้างสรรค์ประสิทธิวิธีใหม่ได้เน้นให้ครูเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ด้านค่านิยม เพื่อพัฒนาทัศนคติ ความเข้าใจ และค่านิยม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย และปรัชญาชีวิตของนักเรียนแต่ละคน

เมื่อพิจารณาถึงหลักสูตร วิชาสังคมศึกษาในปัจจุบันจะเห็นว่า วิชาสังคมศึกษานั้น มีขอบเขตกว้างขวาง เนื่องจากได้นำเอา เนื้อหาและแนวคิดจากสาขาวิชาต่างๆ ในหมวดวิชาสังคมศาสตร์มาปรับให้เหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ลักษณะของวิชาสังคมศึกษาจึงเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary approach) สาขาวิชาต่างๆ ที่นำมา รวมเข้าในวิชาสังคมศึกษา เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ จริยศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์ ประชากรศึกษา จิตวิทยา ปรัชญา

ดังนั้น ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา จึงต้องเน้นถึงความสำคัญที่จะฝึกฝนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาในด้านความรู้ลึกซึ้ง คิดความเป็นผู้มีเหตุผล สามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ อีกทั้งรู้จักหน้าที่การ เป็นพลเมืองดีของครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

โจนาธาน ซี. แมคเลนดอน (Jonathan C. McLendon 1960 : 4 - 7) ได้สรุปวัตถุประสงค์สำคัญ ของการศึกษาวิชาสังคมศึกษาไว้ 4 ประการ ซึ่งนักวิชาการได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาในระดับต่างๆ กันอย่างแพร่หลาย ดังนี้ .-

1. สัจจการแห่งตน (Self Realization) วิชาสังคมศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ เกิดความเจริญงอกงาม ช่วยให้เด็กมีทักษะในการใช้ภาษา การสังเกต การอภิปราย การทำงานเป็นกลุ่ม ช่วยให้เด็กเห็นความสำคัญของอนามัยส่วนบุคคล และชุมชน มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน ช่วยให้เด็กได้เพิ่มพูนความรู้ และสมรรถภาพของตนในการอยู่และทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ

2. มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) วิชาสังคมศึกษาช่วยให้เด็กรู้จักผูกมิตรและผูกความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือ และการเคารพสิทธิของผู้อื่น เด็กจะเข้าใจและซาบซึ้งต่อการดำเนินชีวิต มารยาทอันดีงามของสังคม อุดมคติของครอบครัว ตลอดจนบทบาทของแต่ละคนในการอยู่ และทำงานร่วมกันและการปฏิบัติตามแบบประชาธิปไตย

3. ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Efficiency) วิชาสังคมศึกษาจะช่วยทำให้พลเมืองมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ สามารถประกอบอาชีพตามความสามารถของตนเอง ช่วยสร้างทัศนคติต่อการทำงาน รักการทำงานเพื่อให้ได้ผลดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ทำ ทั้งที่

เป็นงานส่วนตัวและงานเป็นหมู่คณะ

4. ความรับผิดชอบต่อนานาชาติพลเมือง (Civic Responsibility) วิชาสังคมศึกษาจะช่วยให้เด็กเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน รวมทั้งรู้จักและเข้าใจถึงหน้าที่อันพึงมีต่อสังคม ต่อประเทศชาติในฐานะพลเมืองดี

คณะกรรมการวางแผนฐานปฏิบัติการศึกษาแห่งชาติ (2518 : 21) ได้กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาซึ่งเป็นแม่บทในการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนในประเทศไทย ไว้ดังนี้ .-

" . . . การศึกษาจะต้องช่วยบุคคลให้เข้าใจและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตามวิถีทางประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทั้งจะต้องสร้างเสริมให้ประชาชนรู้จักสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม มีวินัย เคารพกฎหมายบ้านเมือง และปลูกฝังให้บุคคลยึดมั่นในความยุติธรรม และความเสมอภาคในสังคม . . ."

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษาที่แท้จริงคือ การพัฒนาให้พลเมืองมีคุณภาพที่ดี คือ มีทั้งความรู้ (Knowledge) ทศนคติ (Attitudes) และทักษะ (Skills) อันจะเป็นเครื่องช่วยให้สามารถประกอบสัมมาอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่สังคม ด้วยเหตุนี้ วิชาสังคมศึกษาจึงเป็นวิชาที่สามารถสนองวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้อย่างสมบูรณ์ การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยหลายด้าน เช่น หลักสูตร วิธีสอน หนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน ครู นักเรียน และปัจจัยที่สำคัญมากอีกอย่างหนึ่งคือ ภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียน

การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดีนั้น สถาบันการศึกษาจะรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียวย่อมไม่เพียงพอ เพราะมีสถาบันสังคมอื่นที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียนรวมอยู่ด้วย เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันทางศาสนา ตลอดจนสื่อมวลชน ฯลฯ เป็นต้น แต่สถาบันที่มีผลสำคัญต่อพัฒนาการของนักเรียนมากที่สุด คือ สถาบันครอบครัว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2520 : 62) ได้เสนอผลของการศึกษาว่า สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวหรือสภาพแวดล้อมทางบ้าน เป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน กล่าวคือ เมื่อเด็กเกิดมา ประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้านจะมีส่วนเอื้ออำนวยให้เด็กมีการศึกษาดี หรือเรียนเก่งหรือเรียนไม่ดีเลยก็ได้

ศักดิ์ดา บุญยะไวโรจน์ (2525 : 3) ได้ศึกษาพบว่า สิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญต่อนักเรียนมากที่สุดคือ บ้านและครอบครัว เนื่องจาก เป็นสังคมแรกที่เด็กรู้จักตั้งแต่เกิด เด็กจึงเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ในชีวิตจากครอบครัว ก่อนที่จะไปเรียนในโรงเรียน

△ ครอบครัวประกอบด้วย พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองของเด็ก ญาติ หรือพี่น้องของเด็ก แต่บุคคลในครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อเด็กนักเรียนมากที่สุดคือ พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองของเด็กนั่นเอง การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประชาชาติของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 54 - 56) ได้สรุปปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองที่ส่งผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนดังนี้ -1

- ✓ 1. ฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง และส่งผลอย่างมากต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย
 - 1.1 การจัดหาอุปกรณ์ประกอบการเรียนให้เด็ก นักเรียนที่ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์ประกอบการเรียนให้ไม่ครบเท่าที่จำเป็น จะมีอุปสรรคในการเรียน การซื้อหนังสือเฉลยข้อสอบที่เอกชนพิมพ์ขายมาให้เด็กอ่านทำให้เด็กทำคะแนนข้อสอบได้ดี
 - 1.2 การลงทุนเพื่อการศึกษา
- ✓ 2. ทัศนคติต่อการศึกษาและอนาคตของเด็ก ผู้ปกครองจำนวนไม่น้อยที่ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาสูงและวางอนาคตของเด็กไว้เหมือนกับของตน
- ✓ 3. ลักษณะการประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรมีนักเรียนต้องขาดเรียนหรือออกกลางคันเพื่อไปช่วยแรงงานในบ้านหรือไร่นา
- ✓ 4. แบบแผนการพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนใหญ่ยึดการพนันและสุรา นักเรียนบางคนขาดเรียน เพราะตามผู้ปกครองไปบ่อน หรือเล่นการพนันกันเอง
- ✓ 5. เกี่ยวกับการลงโทษและการควบคุมความประพฤติเด็ก ผู้ปกครองไม่ยอมให้ทำโทษเด็ก ทำให้ครูไม่สามารถควบคุมให้เด็กอยู่ในโอวาทได้ และส่งผลต่อการเรียนการสอน
- ✓ 6. สถานที่ตั้งของบ้าน นักเรียนที่อาศัยอยู่ไกลจากโรงเรียนเท่าไรก็จะเสียเปรียบทางการศึกษามากขึ้น
7. ขนาดของครอบครัว นักเรียนที่มาจากครอบครัวใหญ่ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่มาจากครอบครัวขนาดเล็ก

8. การศึกษาของบิดา มารดา และบุคคลที่มีอายุสูงกว่านักเรียน ปรากฏว่า ระดับการศึกษาของบิดา มารดา ยิ่งสูงเท่าไร ก็ยิ่งจะตั้งความหวังให้เด็กได้รับการศึกษาสูงเท่านั้นและนักเรียนที่มีพี่ หรือบุคคลสูงอายุกว่า มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา ย่อมจะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือในการเรียน เช่น การทำแบบฝึกหัด หรือการบ้าน

จากหลักฐานข้อค้นพบข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นว่า ภูมิหลังทางครอบครัว มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนมาก นักการศึกษาจึงควรพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางครอบครัว ของนักเรียนประกอบการพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนทุกครั้ง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่างานวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของภูมิหลังทางครอบครัวที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโดยตรง มีผู้วิจัยกันไม่กว้างขวางเพียงพอที่จะนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัว กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตกรุงเทพมหานครขึ้น โดยหวังว่า ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถาบันและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาพลเมืองดีให้แก่ประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิหลังทางครอบครัว และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัว กับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ มีความสำคัญต่อเด็ก เด็กจะประพฤติตัวเช่นไร มีบุคลิกภาพอย่างไร จะสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้ดีเพียงใต ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่เป็นส่วนใหญ่ และจากการศึกษาของนักการศึกษาหลายท่านพบว่า เยาวชนที่ทำผิดส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากครอบครัว ศิริพร หลิมศิริวงษ์ (อ้างถึงใน พันธุ์ เทียนสุวรรณ , 2518 : 9) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ภายในครอบครัวพบว่า ปัญหาการหย่าร้างการมีสามีใหม่ หรือมีภรรยาใหม่ เป็น

สาเหตุสำคัญที่ทำให้บิดามารดาและเด็กมีความห่างเหินกันมากขึ้น นอกจากนั้น การที่สภาพจิตใจของบิดาและมารดาไม่ค่อยดีอันเนื่องมาจากติดการพนันหรือดื่มสุราเป็นอาชญา ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนไว้ได้และระบายสู่เด็ก เป็นสาเหตุให้เด็กต้องรอรับอารมณ์อันไม่พึงปรารถนาอยู่ตลอดเวลา เป็นสาเหตุให้เด็กหนีออกจากบ้าน พบเพื่อนฝูงไม่ดีและทำความผิดในที่สุด

ปัญหากรณี ชูตั้งกร (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางสังคมกับสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่เจ็ด อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี" ปรากฏผลการวิจัยว่า ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของบิดามารดาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิผลทางการเรียนของนักเรียน

และจากการวิจัยของ จินตนา อินทรไทย (2525) เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร" พบว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมระดับต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำที่สุด

คาร์ ซี การ์ริสัน (Karl C. Garrison 1956 : 465 - 466) ได้ศึกษาพบว่า โครงสร้างทางบุคลิกภาพของเด็กที่กระทำผิดกฎหมายมีผลมาจากการที่ไม่ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ ขาดการยอมรับจากสังคม มีสัมฤทธิผลทางการเรียนต่ำและไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมชั้นหรือจากบ้านที่เขาอยู่

จากผลของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า ภูมิหลังทางครอบครัวของนักเรียนในด้านต่างๆ มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2528 ในโรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร และผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าวซึ่งอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

2. การศึกษาค้นคว้ามุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยไม่คำนึงถึงวิธีสอนของครู การจัดห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และสมรรถภาพทางสมองของนักเรียน

ขอตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองถือว่าเป็นข้อมูลที่ตอบด้วยความเต็มใจ และตอบตามสภาพความเป็นจริง
2. นักเรียนได้ทำแบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาอย่างเต็มความสามารถ

คำจำกัดความ

ภูมิหลังทางครอบครัว หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในด้านการศึกษา ได้แก่ สัญชาติ ศาสนา รายได้ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพการสมรสของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง จำนวนพี่น้องในครอบครัว ลำดับที่เกิดของนักเรียน การเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อสุขภาพ ความสม่ำเสมอในการไปโรงเรียน การทำกรบ้านของนักเรียน เวลาที่ใช้ในการทำกรบ้านของนักเรียน การมอบหมายหน้าที่กรงานทางบ้านให้นักเรียนทำ ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อวิชาสังคมศึกษา การให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนวิชาสังคมศึกษา การติดตามผลการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของนักเรียน

ผู้ปกครองหมายถึง บุคคลทั้งชายและหญิงที่มีความสัมพันธ์กับนักเรียนโดยอยู่ร่วมกันในครอบครัว และสามารถทำหน้าที่ และรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนและเลี้ยงดูนักเรียนได้

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งวัดได้จากคะแนนการทดสอบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง นักเรียนชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา อาจนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตร และการ เรียนการสอนวิชา สังคมศึกษาตลอดจนการ แนะนำและการจัดกิจกรรมทางวิชาการให้ ได้ผลดียิ่งขึ้น
2. ผู้ปกครองที่สนใจต่อการศึกษาของบุตรหลาน อาจใช้ เป็นแนวทางในการปรับปรุงภูมิหลังบางประการ เพื่อช่วยในการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนมีประ สติภาพมากยิ่งขึ้น
3. นักการศึกษาอาจใช้ ผลการ วิจัยเป็นแนวทางในการ วิจัยต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย